

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

4857 SAYILI KANUN'A GÖRE ÜCRETİ İZİNLER

19 HAZİRAN 2020

KAPSAM

- 4857 Sayılı İş Kanunu ,
- 03.03.2004 Tarih ve 25391 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği.

1. Yıllık Ücretli İzin Tanımı

- 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında, yıllık ücretli izin hakkı bir **iş sözleşmesi** ile işverene karşı bağımlı olarak iş gören **işçinin**, uzun çalışma süreleri nihayetinde, iş ilişkisinin devamı şartıyla en az bir yıl süreyle çalışmasını tamamlaması halinde işçiye **işveren** tarafından verilen anayasal vazgeçilmez bir haktır. Ancak, niteliklerinden ötürü bir yıldan az süren mevsimlik veya kampanya işlerinde çalışanlara anılan Kanun'un yıllık ücretli izinlere ilişkin hükümleri uygulanmaz. Yıllık ücretli iznini kullanmakta olan işçinin izin süresi içinde ücret karşılığı bir işte çalıştığı anlaşılırsa, bu izin süresi içinde kendisine ödenen ücret işveren tarafından geri alınabilmektedir.
- Söz konusu tanımda geçen kavramların açıklaması şu şekildedir. Buna göre; ilgili Kanun'un 2. maddesinde; *“ Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye **işçi**, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara **işveren...**”* ve 8. maddesinde *“**İş sözleşmesi**, bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşmedir. ”* şeklinde tanımlanmaktadır.

2. Yıllık Ücretli İzin Süreleri

- 4857 sayılı İş Kanunu'nun 53. maddesi kapsamında yıllık izin süreleri konusu belirtilmiştir. Bir işyerinde çalışmakta olan işçilerin belirli bir süre aynı işyerinde çalışmaları sonrası elde edecekleri yıllık izin hakları mevcuttur. Bu süre işçinin aynı işyerinde çalışmakta olduğu yıllık kıdem süresine ve yaş durumunda göre değişmektedir. Buna göre;

ÇALIŞILAN HİZMET SÜRESİ	YILLIK ÜCRET İZİN SÜRESİ
1 – 5 Yıla Kadar	14 Gün
5- 15 Yıla Kadar	20 Gün
15 Yıl ve Fazlası	26 Gün

- Yıllık ücretli izin süreleri belirli şartlarda değişme göstermektedir. Buna göre;
- ✓ Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri dörder (4) gün arttırılarak uygulanır.
- ✓ Yıllık ücretli izin almaya hak kazanan on sekiz (18) ve daha küçük yaştaki işçiler ile elli (50) ve daha yukarı yaşta çalışan işçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi yirmi (20) günden az olamaz.
- Yıllık izin süreleri iş sözleşmeleri ve toplu iş sözleşmeleri ile arttırılabilir.

3. Yıllık Ücretli İzin Hakkı Ne Zaman Kazanılır

- 4857 sayılı İş Kanunu'nun 54. maddesi kapsamında yıllık ücretli izne hak kazanma ve izni kullanma dönemi belirtilmiştir. Buna göre;
- ✓ Yıllık ücretli izine hak kazanmak için gerekli sürenin hesabında işçilerin, aynı işverenin bir veya çeşitli işyerlerinde çalıştıkları süreler birleştirilerek göz önüne alınmaktadır. Şu kadar ki, bir işverenin söz konusu Kanun kapsamına giren işyerinde çalışmakta olan işçilerin aynı işverenin işyerlerinde mezkur Kanun kapsamına girmeksizin geçirmiş buldukları süreler de hesaba katılmaktadır. İşe giriş tarihi itibarıyla deneme süresi dâhil bir (1) yılı dolduran işçiler yıllık izin kullanmaya hak kazanmaktadır.

Örnek 1: 20.01.2019 tarihi itibarıyla işe giren (A) gerçek kişisi, 20.01.2020 tarihi itibarıyla bir (1) yılını doldurmuş bulunmaktadır. Buna göre;

- ✓ 21.01.2020 tarihi itibarıyla yıllık izin kullanmaya hak kazanmıştır. Bu hak vazgeçilmez bir hak olup 1 yıldan az süreyle çalışan işçilerin yıllık ücretli izin hakları bulunmamaktadır.

4. Yıllık Ücretli İzin Bakımından Çalışılmış Gibi Sayılan Haller

- 4857 sayılı İş Kanunu'nun 55. maddesi kapsamında yıllık ücretli izne hak kazanma ve izni kullanma dönemi belirtilmiştir. Buna göre;
 - ✓ İşçinin uğradığı kaza veya tutulduğu hastalıktan ötürü işine gidemediği günler,
 - ✓ Kadın işçilerin doğumdan önce ve sonra çalıştırılmadıkları günler,
 - ✓ İşçinin muvazzaf askerlik hizmeti dışında manevra veya herhangi bir Kanun'dan dolayı ödevlendirilmesi sırasında işine gidemediği günler (bu sürenin yılda 90 günden fazlası sayılmaz.),
 - ✓ Çalışmakta olduğu işyerinde zorlayıcı sebepler yüzünden işin aralıksız bir haftadan çok tatil edilmesi sonucu olarak işçinin çalışmadan geçirdiği zamanın 15 (on beş) günü, (işçinin yeniden işe başlaması şartıyla),
 - ✓ Hafta tatili, ulusal bayram, genel tatil günleri,
 - ✓ Röntgen muayenehanelerinde çalışanlara pazardan başka verilmesi gereken yarım günlük izinler,
 - ✓ İşçilerin arabuluculuk toplantılarına katılmaları, hakem kurullarında bulunmaları, bu kurullarda işçi temsilciliği görevlerini yapmaları, çalışma hayatı ile ilgili mevzuata göre kurulan meclis, kurul, komisyon ve toplantılara yahut işçilik konuları ile ilgili uluslararası kuruluşların konferans, kongre veya kurullarına işçi veya sendika temsilcisi olarak katılması sebebiyle işlerine devam edemedikleri günler,
 - ✓ Kısa çalışma süreleri,
- yıllık ücretli izin bakımından çalışılmış sayılan haller dahilindedir.

5. Yıllık Ücretli İzin Uygulaması

- 4857 Sayılı İş Kanunu 56. maddesi kapsamında yıllık ücretli izin uygulanması belirtilmiştir. Buna göre;
 - ✓ Yıllık ücretli izin işveren tarafından bölünemez.
 - ✓ Yıllık ücretli izin ilgili Kanun'un 53. maddesinde belirtilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesi zorunludur. Ancak, öngörülen izin süreleri, tarafların anlaşması ile bir bölümü on (10) günden aşağı olmamak üzere bölümler hâlinde kullanılabilir.
 - ✓ İşveren tarafından yıl içinde verilmiş bulunan diğer ücretli ve ücretsiz izinler veya dinlenme ve hastalık izinleri yıllık izne mahsup edilemez.
 - ✓ Yıllık ücretli izinleri işyerinin kurulu bulunduğu yerden başka bir yerde geçirecek olanlara istemde bulunmaları ve bu hususu belgelemeleri koşulu ile gidiş ve dönüşlerinde yolda geçecek süreleri karşılamak üzere işveren toplam dört (4) güne kadar ücretsiz izin vermek zorundadır. İşveren, işyerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerini gösterir izin kayıt belgesi tutmak zorundadır.
 - ✓ Alt işveren işçilerinden, alt işvereni değiştirdiği hâlde aynı işyerinde çalışmaya devam edenlerin yıllık ücretli izin süresi, aynı işyerinde çalıştıkları süreler dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Asıl işveren, alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin hak kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin kullanılıp kullanılmadığını kontrol etmek ve ilgili yıl içinde kullanılmasını sağlamakla, alt işveren ise altıncı fıkraya göre tutmak zorunda olduğu izin kayıt belgesinin bir örneğini asıl işverene vermekle yükümlüdür.

6. 4857 Sayılı Kanun'a Göre Ücretli İzinler

4857 Sayılı Kanun'a Göre Ücretli İzinler		
İzinler	Şartları	Süre
Yıllık Ücretli İzin	İşyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olması halinde,	İşçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi, hizmet süresi ; <ul style="list-style-type: none"> • 1 yıldan 5 yıla kadar (5 yıl dahil) olanlara 14 günden, • 5 yıldan fazla 15 yıldan az olanlara 20 günden, • 15 yıl (dahil) ve daha fazla olanlara 26 günden az olamaz. Ancak, 18 ve daha küçük yaştaki işçilerle 50 ve daha yukarı yaştaki işçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi 20 günden az olamaz.
Doğum İzni	Kadın işçinin hamileliğinin 32. haftasında çalışmaya devam etmesi halinde,	Doğumdan önce 8, doğumdan sonra 8 hafta izin verilmektedir. Çoğul gebelikte doğum öncesi 10 hafta olmaktadır. Doktor raporu ile işçinin 37. haftaya kadar çalışması veya erken doğum yapması halinde bakiye izin doğum sonrasına aktarılmaktadır.
Yarım Günlük Doğum İzni	Analık izninin bitiminden sonra kadın işçi ile 3 yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen kadın veya erkek işçilere istekleri halinde,	1. doğumda 60 gün, 2. doğumda 120 gün, sonraki doğumlarda ise 180 gün süreyle haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin verilmektedir. Çoğul doğumda bu süreler 30 gün uzar, engelli doğum olması halinde ise bu süreler 360 gün olarak uygulanır. Bu fıkradaki hükümlerden yararlanılan süre içinde süt izni uygulanmaz. Çalışılmayan yarım gün ücreti İş-Kur tarafından ödenmektedir.

4857 Sayılı Kanun'a Göre Ücretli İzinler

İzinler	Şartları	Süre
Evlenme İzni	İşçiye; evlenmesi veya evlat edinmesi halinde,	3 gün ücretli izin verilmektedir.
Babalık İzni	İşçiye; eşinin doğum yapması halinde,	5 gün ücretli izin verilmektedir.
Ölüm İzni	İşçiye; ana veya babasının, eşinin, kardeşinin, çocuğunun ölümü halinde,	3 gün ücretli izin verilmektedir.
Engelli Çocuk Tedavisi İzni	İşçilerin en az yüzde yetmiş oranında engelli veya süreğen hastalığı olan çocuğunun tedavisinde,	Bir (1) yıl içinde toptan veya bölümler halinde 10 güne kadar ücretli izin verilmektedir.
Periyodik Kontrol İzni	Hamilelik süresince kadın işçiye periyodik kontroller için,	1 gün ücretli izin verilmektedir.
Süt İzni	Kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için,	Günde toplam 1,5 saat süt izni verilmektedir.
Yeni İş Arama İzni	Bildirim süreleri içinde işveren, işçiye yeni bir iş bulması için,	İş arama izninin süresi günde 2 saatten az olamaz ve işçi isterse iş arama izin saatlerini birleştirerek toplu kullanılabilir.
Evlat Edinme İzni	3 yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen eşlerden birine veya evlat edinene.	Çocuğun fiilen teslim edildiği tarihten itibaren 8 hafta analık hali izni kullanılacaktır.

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arzi zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.